

نهمیری هسه نپوور -

كه ساپه تپیه کی 'پولی هیستور'

نهنور سولتانی

نهم وتاره بیشتتر له ژماره 6 و 7 ی گوڤاری بیر و هزر، پووشپیری ۱۳۹۶، چاپی سنه دا بلاونیوتومه
نیمهیل: biruhezr.journal@gm

هه ندیك كه ساپه تپیه هه ن كه ناساندن و باس لیکردنیان کاریکی هاسانه. فلانه كهس شاعیره، فیسار كهس رۆژنامه نووسه، نهویتر سیاسه توانه، میژوونووسه، موسیقاره، گۆرانی بیژه و... به لام کاتی ده توی كه ساپه تپیه کی وهک 'لینۆناردۆ دافینجی' بناسینی، تپده مینی بلینی وینه کیش بووه، زانی هه ندهسه بووه، میعمار بووه یان چی؟ یونانییهکان له کۆنوه وشه ی polyhistor یان بو نهو كه سانه هه بووه و چند سه دهیه کیشه ئورویاییهکان وشه ی polymath یان دانوه كه ههردوکیان، به سووکه جیاوازییه کهوه، نهو بیرمهنده دهگرنهوه وا پسپورییهتی و لیزانییهکانی هاوکات چند بواری جیاوازی هونه و زانست دهگرنهوه.

کاک نه میر، بی زیده رۆیی، بهک لهو كه سانه بوو كه ناساندنی به تاقه وشه و سیفه تپیه کی ئاسایی گونجاو نابیت، زمانهوان؟ کومه لاس؟ نووسه ر؟ لیکۆله ر؟ رۆژنامه نووس؟ وتار نووس؟ سیاسه توان؟ مامۆستای بواری میدیا؟ پروفیسوری زانکو؟ لایهنگری مافهکانی مروڤ؟ داکوکیکاری مافی ژنان؟ کوردی ناسیونالیست؟ مارکسیستی شورشگیر؟ فیمینیست؟ هه موو نهوانه و زورشتی تری وهک سه ر نووسه ری گوڤار و وتار نووسی ئینسیکلۆپیدیا و وتار بیژی کۆنفرانس و کۆبوونهوه زانستییهکان هاوکات له وجودی تاکیکی هین و له سه رخۆی بلیمهت و "پولی هیستور" دا کۆبوونهوه، كه هه ستت دهکرد له ژبانی ئاساییدا نازاری به میروولهیه کیش ناگات، به لام کاتی دههاته سه ر هه لویت گرتن سه بارهت به بنه ماکانی باوه ره کهه ی، قه له م و قه ده م و قسه ی هه رکام ده بوون به تیغیکی تیژ که سه رمایه داری چه وسینه ر، ده ره به گی زالم، کومه لگای داگیر که ری مافی ژنان و تاکی بی پره نسبیی ده دایه بهر هیرشی بی نه مان.

نهوانه پیداهه لگوتنی بی بنه ما و شینگیری دوی مردوو نین، به لکوو ته نیا به شیکن لهو شتانه ی که ده گونجیت سه بارهت به كه ساپه تپیه کی وا هه مه لایه نه بگوتریت و بنووسریت. من کاتی که دوی مه رگی ناومختی کاک نه میر زانیم ته مه نی تاقه یهک سال له من زیاتر بووه، گه لیکم پی سه یر بوو؛ نهو بو من هه میشه پیریکی ده ستگیر و ری پیشانده ر بوو و به گویره ی نه زموون و لیزانییه کهه ی، هه ستم ده کرد لای کهم چل په نجا سالتیک خوینده واری و نه زموونی له پیش منه وه بوویت، به لام کوا نهو چه شنه هه لسه نگاندنانه به چه ندایه تی و ژماره ده کرین؟ مه گه ر پیوانه "چۆن بژی" نییه؟

من ناگاداری ژبانی کاک نه میر به تاییهت له سه رده می مندالی و لاویه تی نه ودا، نیم. به لام له ریگه ی شوین و سالی له دایکیو نیه وه ده توانم بزانه م وهک رۆله یه کی سه رده می کومه له ی ژیکاف له سالی ۱۹۴۳ دا له مه هاباد له دایک بووه. له ته مه نی کورتی کوماری کوردستاندا وهک مندالیکی سی چوار

سالان، ئەزموونی راستەوخۆی لێ وەرنەگرتوو بەلام درنگتر ئاسەواری زەقی هەرمس هینانی کۆمارەکە، وەک فەزای قورسی سیاسی ناوچەکە، دۆخی خراپی ئابووری شار و هەل و مەرجی بێ سامانی بنەماڵەیی ئێعدامکراوان و گیراوانی شاری مەهاباد (و واهەییە سەقز و بۆکان) ی بەچاوی بینووە، هەستی پێکردوو و کەوتۆتە ژێر کارتیکی هەستی ئەنجامەکانیەوه.

لە سالانی پێش کۆدیتای ۱۹۵۳ و پرووخی حکوومەتی میلی موسەددیق دا کاک ئەمیر میرمنداڵیکی فیرگەیی ناوەندی بوو و بە گوێرەیی هەل و مەرجی سیاسی ناو شاری مەهاباد هەروەها ئەو ئازادییە رێژەییەیی که بۆ چاپی کتیب و رۆژنامەکانی ئێرانی ئەو سالانە بەرھەم هاتبوو، ئاساییە که لەگەڵ بیری چەپدا ناسیوای پەیدا کردبێت. مەهاباد لەو سالانە و سالانی دواتریشدا جەنگەیی خەباتی نەتەوایەتی بوو بەلام تەنانت تاقە حزبە سیاسیە نەتەواییەکەش، حزبی دیموکراتی کوردستان، هەلگری بیری چەپ بوو و یەکسانی و سوسیالیزم، راستەوخۆ و ناراستەوخۆ، لە پەیرەو و پرۆگرامەکانیدا رەنگیان دەدایەوه.

لە فەزایەکی ئەوتۆ و لە جەرگەیی زۆلم و بێدادی حکوومەتی شای دوا کۆدیتای ۲۸ ی گەلاویژ لە کوردستان، سەرەتا لە رێی حکوومەتی نیزامی بەختیار و ئینجا لە رینگەیی ساواکەوه، گەلێک ئاسایی بوو که گەرای بیری نەتەوایی و لایەنگری چەوساوان، هاوکات پێکەوه لە مێشکی کورەلاویکی خۆیندەواری وەک کاک ئەمیر دا بگووڕین، هەر ئەو گەرایەش لە سالانی دواتر و سەردەمی خۆیندکاریی زانستگەیی تاراندا چەقەرەبکات، پێشکۆیت و گۆلی کەسایەتیەکی شۆرشگێر بەرھەم بێنیت. هەر بۆیەشە که ئێمە لە پشکینی رووداوەکانی ژیاویدا، هەوایی خۆیندکاریی زانکۆی تاران، هاوڕێی لەگەڵ هەوایی کار و خەباتی سیاسیەکەیی، پێکەوه دەبیسین.

سەردەمی لاویەتی و خۆیندکاریی کاک ئەمیر شەفلی شۆرشیی ئەیلوول لە باشووری کوردستان، چوونی لاوانی خەباتکار بۆ ناو شۆرشەکە، کۆنگرەیی دووھەمی حزبی دیموکرات، دامەزرانی حزبی رزگاری، سەرھەڵدان و تیکشکانی خەباتی چەکارانەیی سالانی ۱۳۴۷ و ۴۸ ی لێدراوه. لە فەزایەکی وەک زانکۆی تاران و لە ناو جەرگەیی کۆمەلایکی زۆر لە لاوانی کوردی شۆرشگێری دانیشتووی ئەوشارەدا، گەلێک ئاساییە کەسیکی هەستیار و بەرپرس وەک کاک ئەمیر لەگەڵ لافاوی شۆرش و خەباتدا بروت، که رۆبشت و چالاکانەش رۆبشت.

درەنگتر، کاتی که بۆ درێژەیی خۆیندن چوو بۆ بەشی رۆژئاوای جیھان، رۆح و هەستی بەرپرسانەیی کاک ئەمیر لە بەرانەبەر کۆمەلگای بئەست و بەرھێرشی کوردستاندا هەرگیز لە کەمی نەدا هیچ، بەھێزتریش بوو و نەک هەر لە خەباتی خۆیندکارانی کوردی دەرەوی ولات، بەلکۆو لە راپەرینی خۆیندکارانی فەرەنسەیی دەییە شەستیشدا بەشداری کرد و لە بەرەیی چەپی پێشکەوتنخوازدا دژ بە سیستەمی سەرمايەداری وەستا- وەستانیک که تا دوایین رۆژەکانی ژیان، دانیشن و کۆنەدانی بەشۆیندا نەهات.

مانەوی دەرەوی ولات، بە پێچەوانەیی زۆر خەلکی دیکە، گەل و نیشتمانی لەبیری کاک ئەمیر نەبەدووە و هەرئەوئەندەیی دەنگی شۆرش لە ئێرانی سالی ۱۳۵۷دا بەرز بوووەوه، رووی کردووە ولات و لە مەهاباد و مەریوان و سنە بوو بە هاوھەنگاوی کۆمەلانی راپەرپوی خەلک.

کاتیکیش که شورشی گهلانی ئیران له گریژنه چوو و نایهتو لاکان دهستان بهسردا گرت، کاک ئهمیر هاتهوه دهرهوهی و لات و له کهنادا گیرسایهوه، شوینیک که تا کوتایی تهمن لئی مایهوه، بئ ئهوهی پهوهندی لهگهل ناوخوای و لات بچریت^۱.

تایهتهندی کهسایهتی شامیلی کاک ئهمیر گهلنیک زورن. واهیه پیداکیری قورس وقایم لهسر باوهری سیاسی-کومه لایهتی و دلسوزی گهل و نیشتمان، دوو دیاردهی ههره بهرچاو بن که هاوهری لهگهل خوی نهرم و تهوازوع و بهرپرسیایهتی و یاریدهدهری خهلک، کهسایهتییهکی جینگهی ریزیان پیک هینابوو که تهناهت نهیار و دوژمنهکانی (چهوسینهرانی سهرمایهدار و دهرههگ)یش نهیاندتهوانی ریز لهو خهسلته ئینسانییانهی نهگرن.

لایهتیکی ههره گرنگی کهسایهتی کاک ئهمیر باوهریکی بنچینهی به مافه فهوتاهکانی ژن، به تایهت ژنی کورد بوو. لهم بوارهدا من به کهسیکی پشهرهوی ئهوتوی دهنام که تا ئهمرو هیچ کوردیکی ناسراوی تر به تۆزی ریگاشی نهگهشتوه. ئهو فیمینیستیکی خاوهن پروا بوو و ئهو ههلویسته له نووسینهکانیدا رهنگیان داوهتهوه. کاک ئهمیر ههرگیز نهکوته شوین قسهی ئهو گهروکه ئوروپاییانهی وا ژنی کوردیان له چاو ژنانی دیکهی گهلانی دراوسی، به 'نازاد' ناو دهبرد.

ئهو ئاگای له قوولایی نهریته کومه لایهتییهکانی کومه لگای کورد بوو و دهیزانی کیشهی بئ مافیی ژن له کوردهواریدا به بوون یان لاچوونی چارشینو و دهسما ل چارهسر ناکریت و سهرچاوهی مهسهلهکه له قوولایی ئایین و ئهو نهریتانهدایه که لهسر بنهمای ئایین و دابی عشیرهتی دانراون. دهزانم کاک ئهمیر خهباتیکی زوری له پیناو مهحکوم کردنی سوننهته عشیرهیه دوکهوتووکان کرد، بهلام دلتیا نیم ئایا به هم شیهوه لهگهل ئایینی زالی کومه لگاش رووبهروو بووهوه و تیکهوت یان نا؟

چهند ئهموون و بیرهوهی شهخسی بو روونکردنهوهی ههلویستهکانی کاک ئهمیر:

دلتیا نیم کاک ئهمیرم کهی و له کوپوه ناسیوه. لهو بابتهوهی وا له سهرهتای لاویهتیدا بو ناساندنی شاری مههابادی نووسیوو و شارهرداری شارکه بلاوی کردهوه؟ یان لهو ژماره تایهتههی روژنامهی کوردستان چاپی تارانوه که بو کوچی دوابی ماموستا گورانی شاعیر دهرچوو و کاک ئهمیر لهگهل کاک سوار و کاک عهلی حهسهنیانی و کاک فاتیح بابتهکانیان نووسیوو؟ یا خود ههر له زمانی خهلکهوه، که وهک خویندکاریکی لیهاتوو و خهباتکاری کورد له تاران نوایان دهبرد؟ ههرچوونیک بیت لهو یهکهم روژانهوه که دارهاری خویندن و نووسینی کوردیم کردوه، دووراودوو کاک ئهمیرم له گورهپانی نووسین و لیکولینهوهدا حازر و نازر بینیهوه- وهک هاوهریهکی نهدیتهوه بهلام ری پشاندهر و دلسوز.

کاتی که له سالی ۱۹۹۸ دا کتیبی "کهشکوله شیعریکی کوردی گورانی" م ناماده دهکرد، نوسخهی پیش چاپکردنیم بو نارد و تکام لیکرد پیشهکیهک بو بهشی ئینگلیزی کتیبهکه بنوسیت. کاک ئهمیر، به

۱. بو نمونه له ئیمهلیکدا بوی نووسیوووم که بو کاری لیکولینهوه له راپهرینی وهرزیرانی ناوچهی موکریان "ئهمن نزیکهی ۳۰ وتووێژم لهگهل وهرزیر و مهلا و فهقی و ناغاکان ههیه" (ئیمهیلی مانگی مهی ۲۰۱۶).

شيوه‌ی هميشه‌ی خوی، که بۆ ئه‌رك و کاری ئه‌وتۆ ده‌ستی به‌رووی که‌سه‌وه نه‌ده‌نا، منيشی بۆ هيوای نه‌کرد و ۱۵ لاپه‌ره‌ی نووسی که يه‌ک له ته‌وه‌ره‌کانی باسه‌که‌ی به‌ر په‌ر چدانه‌وه‌ی بۆچوونی پروفیسۆر مه‌که‌زی بوو له مه‌سه‌له‌ی په‌وه‌ندی زمانی کوردی و مادی، منیش سه‌ره‌تا کۆپه‌یه‌کی وتاره‌که‌م نارد بۆ دوکتۆر مه‌که‌زی، ئینجا لاپه‌ره‌کانی کتێبه‌که‌م پێ رازنده‌وه.

کاتی که بابه‌تیکم سه‌باره‌ت به‌ راپه‌رینی وهرزیرانی ناوچه‌ی فه‌یزوللا به‌گی نووسی و له گوڤاری گزینگا بلاوم کرده‌وه (وا بزانه‌م سالی ۲۰۰۷ بوو)، که‌سێک تۆمه‌تی ئه‌وه‌ی لێدام که گوایه به‌ روانگی 'تو ده‌ی' موه راستیه‌کانم سه‌باره‌ت به‌ زۆلم و زۆری ئاغاوات شیواندبیت. کاک ئه‌میر له به‌رانبه‌ر ئه‌و هێرشکاریه‌ی بۆ بنه‌مايه‌دا هه‌لوێستی گرت له ئیمه‌یلێدا بۆی نووسیم: "ئهو به‌شه‌ی نووسراوه‌ی کاک ... که باسی تۆ ده‌کا ده‌بو سه‌ر نووسه‌ری گزینگ بلاوی نه‌کردباوه چونکه ئه‌وه‌یش "مه‌غله‌ته‌ی روو به‌ ئینسانه" به‌لام له کولتووری روشنبیری و چاپه‌مه‌نی کوردی و فارسی و ... دا هه‌شتا جیاوازی داناندی له نیوان مه‌غله‌ته و ئیستیدلالی زانستی" و ته‌نانه‌ت گوتی ئه‌گه‌ر کاتم هه‌بیت وه‌لامیک بۆ ئه‌و که‌سه ده‌نووسمه‌وه.

له ده‌وره‌ی سالی ۲۰۰۰دا، جارێکیان هاته له‌نده‌ن. ئه‌وه‌م دایکیشم چه‌ند مانگیک بوو به‌ سه‌ردان له له‌نده‌ن ده‌ژیا. کاک ئه‌میر سه‌باره‌ت به‌ بارو دۆخی بۆکان له سالانی کۆماری کوردستان و راپه‌رینی سالی ۱۳۳۲ ی خه‌لکی بۆکان و وهرزیرانی ناوچه‌ی فه‌یزوللا به‌گی و دۆخی ژنان و تووێژیکه‌ی به‌ ده‌نگ لێ تۆمار کرد، دواتر به‌ پۆسته‌دا نوسخه‌یه‌کی شریتی ده‌نگه‌که‌ی دایکه‌ی بۆ ناردم که ئیستاش لای من ماوه.

له سالی ۲۰۱۱ دا بابه‌تیکه‌ی بۆ ناردم که به‌ ئینگلیزی سه‌باره‌ت به‌ 'راپه‌رینی وهرزیرانی موکریان' نووسیبوو و داوای لێکردبووم بیخوینمه‌وه و بۆچوون و ره‌خنه‌کانی خۆمی بۆ بنووسمه‌وه بۆ ئه‌وه‌ی پاکرده‌ی بابه‌ته‌که‌ بنیريت بۆچاپ له گوڤاریکی ئینگلیزیدا. دیاره من ده‌ست به‌جێ کاره‌که‌م راپه‌راند و بۆم ناردمه‌وه، به‌لام وتاره‌که‌، له‌به‌ر هه‌ر هۆکاریک، بلاو نه‌کرایه‌وه.

لایه‌نیکه‌ی گرنگی کاری کاک ئه‌میر له نووسین و لیکۆلینه‌وه‌دا پروفیشنا لیزم بوو. ئه‌و به‌ سینگیکی ئاواله‌وه ره‌خنه‌ی خه‌لکی وهرده‌گرت. من له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی راپه‌رینی سالانی ۱۳۳۱ و ۳۲ ی خه‌لکی بۆکان و وهرزیرانی ناوچه‌ی فه‌یزوللا به‌گی له رۆژه‌لاتی بۆکانی به‌ 'راپه‌رینی وهرزیرانی موکریان' ناو دێر کردبوو ره‌خنه‌م هه‌بوو و ئیستاش له سه‌ر ئه‌و باوه‌رم که به‌داخه‌وه راپه‌رینه‌که‌ پێش ئه‌وه‌ی هه‌موو ناوچه‌کانی موکریان بگرێته‌وه و بکریت ناوی 'راپه‌رینی وهرزیرانی موکریان' ی لێ بنیريت، هه‌ر له رۆژه‌لاتی بۆکان گه‌مارۆ درا و تیک شکینرا. ته‌نانه‌ت لام وایه کاتی مامۆستای نه‌م هه‌م له سه‌ره‌تای تاریک و رووندا سیفه‌تی وهرزیرانی 'موکریان' به‌ راپه‌رینه‌که‌ داوه، له‌به‌ر ئه‌وه‌ بووه که کتێبه‌که‌ له باشووری کوردستان و تا راده‌یه‌کی زۆر بۆ جه‌ماوه‌ری ئه‌و بۆ کرابوووه و له‌وئ باس کردن له دیارده‌یه‌کی گشتی وه‌ک موکریان هاسانتر بوو له ناساندنی ناوچه‌ی فه‌یزوللا به‌گی به‌ خه‌لکه‌که‌، ده‌نا مامۆستا هه‌م گوند و ژبانی گوندنشینان و میژوو و شوینایه‌تی راپه‌رینه‌که‌ی گه‌لیک چاکتر له پرووناکییرانی شارنشین ده‌ناسی و ده‌زانی و به‌رده‌وام له په‌وه‌ندی رۆژانه‌ی گوندیشدا بوو.

هه‌موو به‌لگه‌کانی به‌رده‌ست ده‌ریده‌خه‌ن که ئه‌و بزوتنه‌وه‌یه سه‌ره‌تا له ناو شاری بۆکان سه‌ری هه‌لدا و له‌ریگه‌ی هه‌ندیک له ریه‌رانی راپه‌رینه‌که‌ی بۆکانه‌وه باڵی کیشایه سه‌ر ناوچه‌ی فه‌یزوللا به‌گی. دیاره دره‌نگتر، له چه‌ند شوینی وه‌ک سه‌ر چۆمی مه‌جیدخان و مه‌حأل و شارویرایش راپه‌رین ده‌ستی

پیکرد، به لّام ئەوانه هه‌مووی پریشکە‌ی ئاگرێکی شۆرش‌گیرانه بوون که سکلە‌کە‌ی له ئالباغ و یەکشە‌وه و بە‌رده‌زە‌ری فە‌یزوئالابە‌گیدا مایه‌وه و هێ‌رشێ ئەرته‌شی شا و بە‌ربەرە‌کانی کردنی ژن و پیاوانی ناوچه‌کە‌ش له‌گە‌ڵ ئەرته‌شی ئێ‌ران هەر له‌وئ بە‌رپۆه چوو، هەر له‌وئیش ئاگرە‌که خامۆش کرا.

ناوچه‌ی فە‌یزوئالابە‌گی له خۆوه نە‌ببوه جەرگە‌ی خە‌بات. له‌وئ هە‌ندیک تاییه‌تمە‌ندی هە‌بوون که بۆ نمونە له بە‌شی رۆژئاوای چۆمی بۆکان و پاشماوه‌ی موکریاندا نە‌ده‌بینران. پە‌یوه‌ندی عە‌شیرە‌تی له‌مێژبوو نە‌ما‌بوو و ئا‌گا‌کان که هێ‌چ پە‌یوه‌ندیکی خۆ‌بێ‌یان له‌گە‌ڵ رە‌عیه‌ت نە‌بوو، نە‌یان‌ده‌توانی ئه‌و توندوتیژی و بگره و بکوژە‌یه‌ی ئا‌غاوات و مە‌زن و سەرە‌ک عە‌شیرە‌ته‌کانی موکریانیان هە‌بیت. حە‌وت کە‌س له باوک و برای هەر ئه‌و ئا‌غاواته دوا‌ی هەر‌س هێ‌نای کۆ‌ماری کوردستان ئی‌عدام کرابوون و وه‌ک زۆ‌ریک له سەرە‌ک عە‌شیره و ئا‌گا‌کانی ناوچه، پش‌تیان به‌ رژی‌می ئێ‌ران گە‌رم نە‌بوو و له‌چاو ئا‌غاواتی ده‌ماغ بە‌رزی دێ‌بوکری، زیاتر له رە‌عیه‌ته‌کانیان نزیک بوون تا حکوومه‌ت. هەر‌وه‌ها کە‌سانی شارنشین و رووناکبیر و شاعیر و هونەر‌مە‌ندیان ئی‌دا هە‌لکە‌وتبوو، تە‌نانه‌ت یە‌کیان له‌سەر خواستی خۆی، زه‌وییه‌کانی به‌سەر گوندییه‌کاندا دا دا‌به‌ش کردبوو و یە‌کیتریان ها‌وه‌ه‌نگاو له‌گە‌ڵ راپەرپوه‌کان دژ به‌ چه‌وسانه‌وه و زو‌لم هە‌ستا‌بووه سەر‌پێ و دوا‌ی کۆ‌دی‌تای ۲۸ ی گە‌لاوێژ ئا‌گا‌کانی خزمی خۆی بۆ تۆ‌له لێ‌ سە‌ندنه‌وه، قە‌سە‌ی گیانیان کردبوو. ئه‌و دیار‌دانه له شۆ‌ینه‌کانی دیکە‌ی موکریان نە‌ده‌بینران و به‌ شیوه‌ی سروشتی، زه‌مینه‌ی راپەرین له‌وئ ئاماده‌تر بوو و هەر‌بۆیه‌ش له‌وئ سەر‌به‌ه‌لدا.^۲

کاک ئە‌میر ئه‌و بۆ‌چوونانه‌ی منی بیسته‌وه، به‌ لّام له‌سەر هە‌لوێ‌ستی خۆی مایه‌وه، بێ ئه‌وه‌ی کێ‌شه‌یه‌ک بکه‌وێ‌ته‌ نێ‌وانمان. تە‌نانه‌ت له‌بیرمه‌ بۆی نووسیبووم که دوا‌پریری ئه‌وه‌یه لێ‌کۆ‌لێ‌نه‌وه‌کانی سه‌بارت به راپەرینی وه‌رزێ‌ران به‌ زمانی فارسی بلّاو بکاته‌وه؛ من ئه‌وه‌شم پێ‌ سه‌یر بوو که بۆ‌چی به‌ کوردی نایان‌نووسیت؟ ئه‌و رە‌خنه‌یه‌شی به‌ سینگێ‌کی فراوانه‌وه گۆ‌ی‌دایه به‌ لّام بۆ بارودۆ‌خی ئه‌م دوا‌ییانه‌ی ئه‌و و پێ‌شو‌مچوونی نە‌خۆ‌شییه‌کە‌ی نە‌ده‌بوو سەر‌له‌نوئ زمانی سەر‌جە‌م کتێ‌به‌که بگۆ‌ریت؛ دیاره ریزی منیش بۆ خۆی و کاره‌کە‌ی، هەر‌گیز له‌ که‌می نە‌دا و نه‌گۆ‌ر مایه‌وه.

له‌ سا‌لی ۲۰۱۲ دا هە‌وآلی تۆ‌مارکرانی بیره‌وه‌رییه‌کانی نە‌مر مامۆ‌ستا رە‌ئووفی خە‌یات (رە‌ئووف مه‌لاحە‌سە‌ن) وه‌ک یە‌کیک له‌ رێ‌به‌رانی راپەرینی سا‌لی ۱۳۳۱ و ۳۲ ی خە‌لکی بۆ‌کان دژ به‌ ئا‌غاواتم پێ‌دا که رێ‌زدار ئی‌سماعیل ئی‌سماعیل زاده به‌ ماوه‌یه‌کی که‌م پێ‌ش وه‌فاتی مامۆ‌ستا رە‌ئووف بە‌رپۆه‌ی بردبوو. کاک ئە‌میر ده‌ست به‌جێ داوای نوسخه و زانیاری سه‌بارت به‌ مه‌سه‌که لێ‌کردم، منیش ئی‌مه‌یل

۲. په‌سندیکی دیکه بۆ بۆ‌چوونه‌کە‌ی من، رووداوی سا‌لانی ۱۳۵۷ تا ۵۹ ی دوا‌ی شۆ‌رشێ گە‌لانی ئێ‌رانه. له‌و سا‌لانه‌دا لقی رێ‌کخراوه‌ی فیدانیانی خە‌لق له‌ بۆ‌کان بانگه‌وازی دابه‌شکرانی زه‌وی وزاری گونده‌کانی به‌گۆ‌یی خە‌لکدا ده‌دا. تا‌قه شۆ‌نێ‌کی ناوچه، که به‌ ده‌نگی بانگه‌واز هه‌مه‌ هات، هه‌مان ناوچه‌ی فە‌یزوئالابە‌گی بوو. من که ئه‌و‌ده‌م نە‌دامی رێ‌کخراوه‌که و یه‌ک له‌ به‌رپرسیانی بووم، به‌چاوی خۆم ئه‌و جیاوازییه‌ زۆ‌رم بینی و تە‌نانه‌ت له‌بیرمه‌ بۆ پرۆ‌پاگە‌نده‌ی هەر ئه‌و دابه‌شکرانی زه‌وییه، ئێ‌ررامه‌ گوندی عە‌زیز‌کە‌ند له‌به‌شی دێ‌بوکری که ماوه‌یه‌ک بوو ببووه‌ ملکی خالی خۆم. به‌ لّام نه‌ له‌ هە‌وآلی من و نه‌ هە‌وآلی ها‌ورێ‌ییانی ترم هێ‌چ هە‌لنه‌ه‌را و له‌ عە‌ینی کات که بۆ نمونە له‌ ها‌وینی سا‌لی ۱۳۵۸ دا وه‌رزیره‌کانی گوندی 'حه‌سار'ی سەر به‌ فە‌یزوئالابە‌گی، حاسلی گە‌نمیان له‌ سەر زه‌وییه‌ دابه‌شکراره‌وه‌کانی ئا‌غا هە‌لگرت، له‌ به‌شی دێ‌بوکری هێ‌چ شتێ‌ک رووی نە‌دا و مه‌سه‌له‌که له‌ چوار چۆ‌یه‌ی قسه و دروشما مایه‌وه. فە‌یزوئالابە‌گی جیاواز بوو.

